

Isidor: «Femora --- coxae --- *suffragines*, quia subtus franguntur, id est flectuntur, non supra, sicut in brachiis; genua ---», *Etym* XI, 1, 107. En romànic no sé que s'hagi conservat fora del català, més que en galleg; on Carré posa *sofraxe*, i Valladares *ofrage* id. (explicable per deglutinació darrere la -s de l'article plural *os (s)ofraxes* > *os ofraxes*, natural puix que el galleg té pronúncia apitxada a diferència del portuguès, i per tant -s o -sona igual que *so-*. I en el Sud d'Itàlia, on a Calàbria, *suffrá(y)ma* és «ingüine», «engonal», i també «terra franata», «terreno acquirinoso» (Rohlf, *Diz. D. Tre Calabrie* II, 311).³

DERIV.: Crec que ve d'aquí el mall. *ensofronyar* «amagar curiosament: es 'ho tenen *ensofronyat* sense fer-ne part a ningú» en les *Rond Mall* d'AMAlcover; «per què les féreu tantes de cèdules? --- no hu tengueu pus *ensofronyat*; no hu tengueu pus tancat ab set panyes», *BDLC* VI, 134; i de nou p. 362. La idea s'explica fàcilment: 'dur una cosa amagada a la lligacama' (recordem la navalla de la Carmen de Mérimée-Bizet), o en el colze o en el sotaaixella (car ja hem vist com s'ha passat d'una cosa a l'altra en els usos locals catalans, i àdhuc els llatins) dóna naturalment 'escondir les coses en llocs inaccessibles, invisibles'. es parteix d'una forma com la ribagorçana *sofranya*, però aquí deuen haver-hi mossarabisme balear, i el mossarab és un assimilador transcendental de les vocals, d'on **ensofranyat* > *ensofronyat*.

És una idea inadmissible l'etimologia que proposa Moll, *SUFFRONDIAIRE: mera construcció ultra-audaç i inversemblant semànticament (pitjor encara el *SUFFUNDIARE en què després el rectificava). També *sofronyar*, i *sofrony* «hurañó» mall. S. XVIII, *DAG*. A Eiv. una forma una mica més alterada (-r- eliminada per contaminació de *fonyar*, *fons*): «Don Jaume estava que ja treia espurnes; però també tengué ganes de sebre per què dianxes aquell jai volia es follet, i *sofonyant-se* una mica, li preguntà —Però germanet! Voleu dir-me per què el voleu an es follet?», JoCastelló, *Rond Eiv.*, 12. Sembla que aquí s'ha passat de 'amagar-se' a 'dis-similar', 'disfressar la intenció'. També *sofronyar*.

SUFFRAGO era derivat en llatí de l'arrel de FRANGERE (veg. FRACCIÓ) 'trençar', 'rompre' (pres en el sentit de 'plegar [la camal]'). Un altre de semblant fou *suffragium* 'vot que es dóna a favor d'algú' (partint de la idea de 'doblegar o rompre la tèssera per votar'), d'on després 'aprovació' i 'dret a votar': d'aquest mot llatí es prengué el cat. *sufragi*: des de la noció d'aprovació es va passar a 'auxili espiritual, funció religiosa a la memòria d'un mort', en què ja apareix (1399) en BMetge. «los defuncts aprofiten sovent los *sufragis* dels vius» (*Somni* II), en el *Cartoixà* de Roís de Corella (*DAG*) i OPou: «MORT Y SEPULTURA: ajudar a les ànimes ab *suffragis* y misses: iuvare animas *suffragiis* et aliis sacrificiis; cobrir lo cos mort ---» (*ThPu*, 242); «dignes als monges d'aquest monestir que m'acórreguen ab les sues *suffràgies*, misses e oracions» (II, 126), *sufragista*

També se'n va formar en llatí clàssic *suffragare* 'votar per algú', 'auxiliar-lo, afavorir-lo', d'on *sufragar* [1498, *AlcM*]. *Sufragani*, del ll. *suffraganeus* 'auxiliar': «quatre monges de Tolzà, qui estaven en un monestir qui és prop d'Argilers, vengren al rei de França --- con aquell monestir és *sufragani* del monestir de la Grassa, qui és en Narbonès», Muntaner (fets de 1285, *Casac* IV, 14 22). *Sufragant Irrefragable* [S. xv, Pere Martines], de *irrefragabilis* id., derivat de *refragari* 'votar contra algú', 'oposar-se-li', de la mateixa arrel que *suffragari*; *irrefragabilitat*.

¹ Per a això caldria que l'hagués presa del Lab. Verdager, que sembla haver-la usada un cop en *Colon*: «La terra / veu coberta de neu per una gruixa / que tot seguit li arriba a las *sufragas*» (així en el text versificat i també en l'esborrall en prosa) (p. 123, n. 56). És possible puix que no hi ha notícies de l'ús popular del mot (en aquesta ni en cap forma) a la zona vigatana, i el *Colon* és un assaig bastant grosser d'un jovenet inexpert. —² Sembla un derivat de *passatge* 'un pobre que va de pas', com ho confirma la -tj-. —³ Potser és una variant fonètica i semàntica resultant del mateix mot llatí un **suplatge*, que no coneixem més que per un doc. medieval p p Mn. Jn. Segura, l'arxiver i improvisat filòleg de Sta. Coloma de Queralt: «los caps de les portes, que sien entaylades ab *suplatges*, e els fuylatges e les orles, que tot sia embotit de bela obra d'entayl» (*J Flo. de Bna.*, 1185, 191). Com que el sentit bàsic de SUFFRAGINEM era 'doblec per dessota', pot haver-se aplicat a ornaments curvilinils, vistos els diversos sentits que ha pres en romànic, ultra el més conspicu de 'dessota del genoll': 'costat de la cintura' (supra), «apoyo» en l'Arx. de Hita, «inferior del pan cocido» en galleg: *DECH* v, 333a49, b6; per a variants en -l-, veg. supra; per a p en lloc de f, potser influència de SUPPLEX, i cf. SOPLAR, *DECH*; i acf, *sopló* i *suplmar* (LIMIT i SUBLIM).

Sofralla, V. *sofraja* *Sofrany*, V. *sofrir* (PREFERIR) *Sofranya*, V. *sofraja* *Sofrànyer*, V. *sofrata* i *fracció* *Sofrar*, V. *sofre* *Sofrassada*, V. *sobrassada* *Sofratge*, V. *sofraja* i *sufragi* *Sofratxa*, V. *sofrata* i *fracció*

SOFRE, del ll. SÜLPHUR id. □ I.^a doc : 1249.

Ell ymaginava les penes infernals ---: com los corsos dels hòmens --- estaran tots temps los uns sobre los altres ---; e estaran tots en *sofre* e en aygua bullent e en flama de foc»; «—Tant fortment me destreny la malaltia --- que vulria més ésser morta ---. —Vull que m --- digues qual te seria major pena: o que fosses dejús un gran munt ple de foc e de *sofre*, o la malaltia que sostens; si tu mors sens justícia ---», Lluïll (*Merav*, *NCL* IV, 308; *Blanq* I, 178.3) «Foc pudent com a *sofre* ---», *VidesR*, 204v1, n. 16. Ja figura *sofre* en la Lleuda de Cotlliure de 1249, i en la tarifa de Bna. de 1271: «33. La carga d'alquena e de herba colera, 4 dr ; 34. Sosa e *sofra* e ferre, lo quintar 1 mealla ---» (*EntreDL* I, 157), «ADROGUES: salitre o salmitre ---, *sofre*: sulphur; trementina ---», OPou (*ThPu*,